

XXII. KÖVET Konferencia

Klíímaváltozás és/vagy klímaadaptáció?

SZERZŐ: Seregély Kata / KÖVET Egyesület

2017. november 9-én huszonkettedik alkalommal rendezték meg a KÖVET Egyesület éves konferenciáját Klímaváltozás és/vagy klímaadaptáció címmel. Idén az Őkoindustria kiállítás adott otthont a rendezvénynek a Magyar Vasúttörténeti Parkban.

A konferenciát **Herner Katalin**, a KÖVET Egyesület igazgatóhelyettese nyitotta meg, majd kezdetét vette az első blokk, amely a pozitív klímajövő és a drawdown témái köré épült. Először **dr. Tóth Gergely**, az egyesület főtítkára osztotta meg felvezető gondolatait a konferencia résztvevőivel. A nagy októberi szocialista forradalom százéves évfordulója kapcsán megjegyezte, hogy ez jelentős fordulópont volt a szocialista gazdasági rend bevezetése miatt. A szocializmus ugyan mára megdőlt, de érdemes feltennünk a kérdést: biztosan a kapitalizmus lett-e a legjobb megoldás? Nekünk most itt mit kell tennünk ahhoz, hogy 100 év múlva jó legyen? Vajon más pusztítja el az embert, vagy magunkat pusztítjuk el? Mert ha az utóbbi, akkor érdemes változtatni! Felhívta a figyelmet arra is, hogy bizonyos kutatások szerint 2050 körül a Föld népessége eléri a 9–9,5 milliárdot, majd csökkenni kezd. Ez vélhetően új gazdasági logikát kíván meg tőlünk, ilyen például a körforgásos vagy a közösségi gazdaság. Kimutatták azt is, hogy 80 év múlva akár egymilliárd klímamenekült is lehet. Vajon ők hova menjenek? A közgazdász Immanuel Wallerstein gondolataival zárta az előadását, miszerint a viszonylagos szabad akarat pillanatában vagyunk, hiszen a sáska nem érti meg, de az ember megértheti, hogy változtathat.

Őt **Mark S. McCaffrey**, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tudományos munkatársa követte. *Positive Climate Futures* című előadásában bővebben kitért a drawdown [csúcspont] elméletre és annak megvalósíthatóságára. A drawdown az a pont, ahol legmagasabb az üvegházhatású gázok mennyisége. Egy neves kutató, Paul Hawken összegyűjtötte a száz legfontosabb tevékenységet és megoldást, amelyek segítenek csökkenteni ezeknek a gázoknak a kibocsátását. Íme, a tíz legfontosabb:

1. **geotermikus energia használata,**
2. **napelemek,**
3. **szélenergia használata,**
4. **a nők iskolázottsága – kisebb családok, fenntarthatóbb élet, az erdők védelme,**
5. **parti mocsarak védelme,**
6. **az élelmiszerpazarlás csökkentése,**
7. **regeneratív gazdálkodás,**
8. **tápanyag-gazdálkodás,**
9. **városi biciklizés.**

Az előadó bebizonyította, hogy mindent az egyed szintjén kell kezdeni, hiszen tíz lépés alatt eljuthatunk a globális változásig. Szerinte az ország mérete megfelelő arra, hogy tesztelje az elméletet, ezért is költözött ide két és fél évvel ezelőtt.

A blokk zárásaként az első csoportmunka következett, ahol a csapatok a következő kérdésekre keresték a válaszokat: Elképzelhető a pozitív klímajövő? Felfoghatjuk-e a klímaváltozást mint lehetőséget, katalizátort a változtatáshoz?

A csoportmunkát **dr. Ostorházi László** [Ostorházi Bevonattechnika Kft.], **Jóri Zoltán** [Contitech Rubber Industrial Kft.] és **Baka Éva** [Zöldtárs Alapítvány] koordinálta, a résztvevők

személyes tapasztalataik alapján vették számításba a lehetőségeket.

A délelőtt egy jó hangulatú, kellemes ebéddel zárult az utasellátó Retour étkezőkocsijában.

A második blokk a vállalati klímaadaptációról szólt. Dr. Hetesi Zsolt, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tudományos munkatársa gondolatébresztő előadásában az éghajlatváltozásra és annak a kockázataira hívta fel a figyelmet konkrét példákon keresztül. Elmondta, hogy az évi átlaghőmérséklet változása a szén-dioxid-kibocsátással korrelál, és egyértelműen látszik, hogy ezt az ember okozza. Negatív hatást fejt ki az éghajlati rendszerre az északi-sarki jégtakaró csökkenése. Így egyre nagyobb éghajlati kilengésekre és gyakoribb extrém időjárási jelenségekre számíthatunk. Az Északi-sark környéki hőmérséklet változásának további következménye lesz az is, hogy a felmelegedés hatására felszabadul a tenger alatti metán-hidrát telepekből a metán, ez pedig tovább fokozza majd az üvegházhatást. Így valószínűleg már nem kell 2050-ig várni, hogy a bekövetkezzen a baj. Ezért kellene komolyan venni a drawdown elméletet. Követendő példaként hozta fel Gabriel Brownt, aki

20 éve foglalkozik regeneratív, talajmegújító mezőgazdasággal. Ez annyit jelent, hogy a föld állandó aratás alatt áll, és direkt tarlón vetnek, tehát nincs szántás. Ezzel a módszerrel két év alatt 16 tonna szerves szenet juttatott vissza a talajba hektáronként. Ezen számítások alapján, ha mindenki így csinálná, egy év alatt háromszor annyi CO₂-t tudnánk kivonni, mint amennyit bejuttatunk. Fontos még megjegyezni, hogy Brown földje a magyarországihoz hasonló éghajlati körülményekkel rendelkezik.

Az előadó szerint a helyes cselekvésnek három fő ellensége van:

1. **Miért pont én?**
2. **Nem tudjuk megcsinálni!**
3. **Nem így szoktuk csinálni!**

A következő előadó **dr. Mika János** éghajlatkutató, tanszékvezető egyetemi tanár, az Eszterházy Károly Egyetem professzora. Az *éghajlatváltozás tükröződése az átlagokban és szélsőségekben* című előadásában sorra vette a klímaváltozás emberi tényezőit. Úgy vélekedett, hogy a klímaváltozáshoz kell alkalmazkodni, nem az időjárás szélsőségeihez. Megjegyezte, hogy jelenleg a felhőzet csökkenése okoz változásokat, mert a napsütés növekedésével nagyobb a párolgás, így csökken a lefolyás mértéke, tehát a talajnedvesség, ami a teljes vízkapacitás 10%-a. A csapadék is erősen csökken: a beágyazott modellek alapján több mint 10%-kal, mely természeti katasztrófákhoz, például földrengésekhez, szélviharokhoz és áradásokhoz vezethet. Emellett sokkal ritkábban esik csapadék, de amikor esik, akkor sokkal nagyobb a mennyisége. Nem egyértelműek a tendenciák a tornádókkal, jég-

esőkkel, porviharokkal és villámcsapásokkal kapcsolatban sem. Elképzelhető, hogy annyit fejlődött a megfigyelési technika, hogy egyszerűen csak többet észlelünk belőlük? Felhívta a figyelmet arra, hogy az éghajlat mindig változott, de most akár 100-szor gyorsabbak lehetnek ezek a változások, mint általában. Több mint 95% a valószínűsége, hogy az utóbbi fél évszázad melegedésének legalább feléért az ember a felelős [IPCC AR5, 2014]. Azzal kapcsolatban, hogy Donald Trump [USA] kilép a Párizsi megállapodásból, megjegyezte, hogy az elnök nem a klímaváltozás emberi eredetét vonja kétségbe, hanem sokallja az élen járó Egyesült Államok vállalását, ami részben már meg is valósult.

Előadását így összegezte: „Az elkerülni a kezelhetetlent, kezelni az elkerülhetetlent aforisztikus szlogen mindkét ága, azaz a mérés- és az alkalmazkodás széles körben ró feladatokat a hazai tudományra és gyakorlatra. Ugyanakkor a klímaváltozás tudományos alapkérdései sem mind lezártak, megbízható követő- és hazai specifikáló jelleggel ezeket a kapacitásokat is szükséges fenntartanunk és fejleszteniünk. Az országban rejlő tudást és kapacitást jó lenne eljuttatni a fejlődő országokba is.”

A blokk harmadik előadójaként **Pej Zsófia**, az Energiaklub Egyesület adaptációs szakértője következett. Arról beszélt, hogy két irány, lehetőség áll előttünk: a mitigáció és az adaptáció. Fontos átgondolnunk, hogy melyek azok a rendszerei a vállalatunknak, ahol elsőként célszerű beavatkozni, és mi az elfogadható kockázat. Ezt nekünk kell meghatározni, a meglévő tudásunk függvényében. Példaként hozta fel, hogy ha százévente egyszer következik be áradás, csak a reakciónk változik az eltelt idő alatt.

Az értékesítési láncban kapcsolatban azt javasolta, hogy mérjük fel a fizikai, termék- és pénzügyi kockázatokat a következő sorrend alapján:

1. **Mi az, ami várható?**
2. **Melyek a saját cégünk belső tulajdonságai?**
3. **Mi az, amit tehetünk?**

A válaszokat aszerint kell értékelni, hogy mennyire sérülékeny a vállalatunk, és milyen intézkedéseket tudunk hozni.

Az Egyesült Államokban egy energiaszolgáltató vállalat célul tűzte ki, hogy 2010-re 20%-kal csökkenti a kibocsátást, de a hurrikánok kétmilliárd dolláros kárt okoztak. Azóta tervezési szempont a klímaváltozás. Így megállapíthatjuk, hogy az alkalmazkodás olyan, mint az alkoholizmus: a felismeréssel kezdődik.

Ehhez kapcsolódtak a második csoportunka témái. Melyek a klímaváltozás legfőbb kockázatai? Milyen hatással van a klímaváltozás a vállalatokra? Mely iparágakat érintik leginkább a hatások? Hogyan tudnak a szervezetek felkészülni a változásokra? Milyen lépésekből áll egy klímaadaptációs stratégia elkészítése? A beszélgetést

Nemesi Krisztina [Richter Gedeon Nyrt.], **Gärtner Szilvia** [Denso Gyártó Magyarország Kft.] és **Győri Zsuzsanna** [KÖVET Egyesület, Budapesti Gazdasági Egyetem] moderálta.

A konferenciát **dr. Tóth Gergely** gondolatai zárták. A látottak és hallottak alapján úgy vélte, hogy sokan sok jót tesznek, de mégis rossz irányba haladunk. Mint a dinoszauruszoknak, úgy kell kihalniuk a zöldítésre képtelen multiknak. Korszakváltás, elitváltás, paradigmaváltás szükséges. Reméljük, idén is találkozunk!

